

Дата: _____

Клас: _____

Тема: «Містобудування. Архітектура. Мистецтво»

Мета: визначити характерні ознаки архітектури та особливості містобудування, досягнення образотворчого мистецтва в українських землях XVI – першої половині XVII століття; *розвивати* інформаційно-комунікаційну компетентність (дотримуватися авторського права та етичних норм у роботі з онлайн-ресурсами); компетентності в галузі природничих наук техніки і технологій (розкривати зміст, значення, вплив технологій, технічних винаходів та наукових досягнень на перебіг історичних подій, явищ і процесів); екологічну компетентність (визначати ризики та наслідки впливу людини на довкілля, передбачати можливості екологічних загроз); культурну компетентність (характеризувати основні тенденції розвитку культури в минулому та сучасності; відповідальна поведінка та піклування про пам'ятки культурної спадщини); громадянські та соціальні компетентності (конструктивно спілкуватися на різноманітні актуальні теми історії та суспільства; повага до законів і традицій, досвіду інших народів, релігій та культур); вільне володіння державною мовою (критичне сприйняття інформації історичного та суспільно-політичного характеру); формувати вміння читати з розумінням, висловлювати власну думку усно і письмово, критично та системно мислити, діяти творчо, виявляти ініціативність, здатність логічно обґрунтувати позицію; *виховувати* естетичні смаки та здатність оцінювати прекрасне.

Очікувані результати. Після цього уроку учні/учениці будуть: *знати* ознаки ренесансної архітектури; *вміти* розпізнавати пам'ятки архітектури, зведені на теренах України в стилі ренесанс; *розуміти* поняття «гравюра», «бастіон».

Обладнання: підручник: Історія України: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, О. В. Наумчук, М. Є. Крижановська. – Тернопіль: Астон, 2025. – 256 с.; атлас: «Історія України. 8 клас» (ДНВП «Картографія»), мультимедійна презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційна частина.

Вітання і перевірка відсутніх учнів/учениць.

Створення сприятливої психологічної атмосфери уроку та формування позитивного емоційного налаштування на навчання.

II. Перевірка домашнього завдання. Актуалізація опорних знань.

Бесіда

1. Які чинники визначали розвиток культури українських земель у XVI – першій половині XVII століть?

2. Поясніть, чому Острозька академія започаткувала нові риси в освітньому процесі. Які навчальні заклади в українських землях надавали ґрунтовну освіту?
3. Кого вважають українським першодрукарем? Чому?

Коментований перегляд та інтерпретація візуальних джерел. Разом із Кліо розгляньте ілюстрації (с. 55). Що на них зображено? Висловіте припущення, як ці ілюстрації пов'язані з темою уроку. Правильність свого припущення перевірте в кінці уроку.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Розвиток артилерії вніс свої зміни в архітектурну думку і оновив зовнішній вигляд міст. Середньовічні оборонні споруди (міські мури та вежі) погано витримували артилерійський обстріл. Мури стали будувати нижче, але більш товстими, іноді навіть із землі і тільки облицьовували каменем. Замість веж почали зводити нові фортифікаційні споруди. Такі системи з'явилися в XV ст. і продовжували споруджуватися до середини XIX ст. Їх перевагою перед круглими баштами була відсутність «мертвих» зон під час обстрілів.

Як називалися ці фортифікаційні споруди, як змінювався зовнішній вигляд міст, а також якими були досягнення образотворчого мистецтва ми дізнаємося на цьому уроці.

IV. Вивчення нового матеріалу.

План

1. Містобудування.
2. Архітектура.
3. Мистецтво.

1. Робота в парах. Уявіть себе архітектором в XVI – першій половині XVII століття. Вас запросили у палац до короля Речі Посполитої, щоб запропонувати проект перебудови старих і створення нових міст у воєводствах, розташованих на території українських земель. Скористайтесь матеріалом підручника (с. 55-56), щоб переконати фактами короля (вашого сусіда), що саме вам під силу виконати таке амбітне архітектурне завдання.

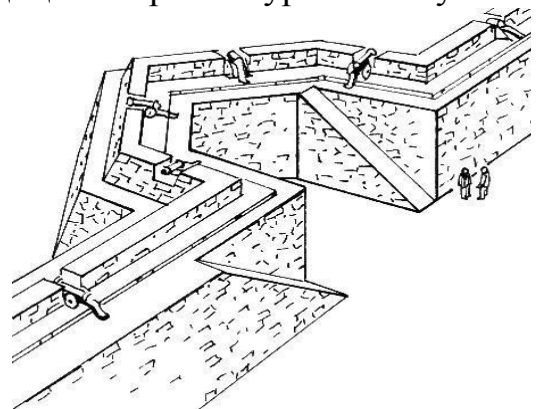
2. Робота з текстом підручника. Опрацюйте с. 56-57 і дайте відповіді на питання:

✓ Де набула поширення дерев'яна традиційна архітектура? Які були її особливості?

✓ Назвіть ознаки ренесансної архітектури та приклади будівель даного стилю.

✓ Яких рис набула в XVII столітті оборонна архітектура?

Робота над поняттям. Бастіон – це ...

Робота з ілюстраціями. Гра «Вгадай будівлю». Опрацюйте с. 55, 57 і вгадайте назву пам'яток архітектури XVI – першої половини XVII століття, зображених на світлинах (демонстрація фотографій Успенської церкви з дзвіницею(вежею Корнякта), Каплиці Трьох Святителів, Мурованої вежі Острозького замку, Круглої (Нової) вежі Острозького замку, Будинку-палацу Корнякта у Львові, Чорної кам'яниці у Львові, Замку-палацу у Підгірцях).

3. Колективна робота з підручником. Опрацюйте с. 58-60 і заповніть таблицю «Мистецтво в XVI – першій половині XVII століття».

Жанр образотворчого мистецтва	Основні досягнення, приклади
Скульптура	
Іконопис	
Світський портрет	
Книжкова мініатюра	
Гравюра	

Робота з ілюстраціями. Гра «Вгадай пам'ятку образотворчого мистецтва» (демонстрація фотографій надгробка князя К. І. Острозького з Успенського собору Києво-Печерської лаври, ікони «Успіння Богородиці» Олексія Горошковича, Портрета Криштофа Збараського у повний зріст, «Ікони Богородиці з пророкам» з церкви у Підгородицях, мініатюри з Пересопницького Євангелія, гравюри «Євангеліст Лука» з львівського «Апостола»).

V. Закріплення вивченого матеріалу.

Перевірте себе, зайшовши за покликанням <https://learningapps.org/watch?v=pd6ec17ut20> або за QR-кодом

VI. Підсумки уроку.

Прийом «Малюнок на скелі»

Первісні люди на стінах печер зображали тварин, речі, які мали відношення до їхнього життя. Учні/учениці необхідно обрати лише одну річ, яка б символізувала тему уроку.

VII. Домашнє завдання.

Опрацювати § 10 «Містобудування. Архітектура. Мистецтво».